

BRANIMIR, natpis iz Šopota kraj Benkovca. Split, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika

LIT.: K. Prijatelj, Bibliografski i biografski podaci o majstorima dalmatinske slikarske škole. Prilozi 2 – Dalmacija, 1968. N. B. B.

BRANIMIR, hrv. knez (879–892). Među kamenim epigrafskim spomenicima nalaze se četiri natpisa s uklesanim imenom kneza Branimira. Mahom su to gornji dijelovi oltarnih pregrada starohrv. crkava, urešeni karakterističnim pletenim motivima. Spomenici su pronađeni u Muću kraj Sinja, Ninu, Ždrapnju kraj Skradina i Šopotu kraj Benkovca. Na mučkome je natpisu uz ime kneza uklesana godina 888. B. je na ninskome natpisu nazvan knezom Slavena, a na šopotskomu knezom Hrvata, što je najstarija pojava hrv. imena na jednomu kamenom spomeniku. Kada su Branimir i žena mu Maruša (Mariosa) kao hodočasnici posjetili Akvileju, ime im je bilo upisano u poznati »Čedadski evanđelistar«.

LIT.: F. Šišić, Hrvatski knezovi Zdeslav i Branimir, SHP, 1917. — Lj. Karaman, Živa starina, Zagreb 1943, str. 45–50. — S. Gunjača, Novi naučni rezultati u hrvatskoj arheologiji, Zagreb 1958. — Ž. Rapanić, Bilješka uz četiri Branimirova natpisa, SHP, 1981. Z. Gu.

BRANIŠ, Vojta, kipar (Bzenec, Češka, 2. II. 1893 – Zagreb, 29. XI. 1983). Učio je od 1911. na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu kod R. Frangeša-Mihanovića. Specijalizirao je drvorezbarstvo u Pragu i Beču. Istaknuo se drvorezbarskim radovima, najčešće s temama iz hrv. folklora. Dobio je Grand prix na Svjetskoj izložbi u Parizu 1925. za portal jugoslav. paviljona izveden u hrastovu drvu s nar. motivima. Modelirao je portrete smirenih i glatkih oblika, s naglašenim osobinama karaktera. Bio je nastavnik, a od 1932. vršilac dužnosti ravnatelja Obrtne škole u Zagrebu. Predavao je na Školi za primijenjenu umjetnost u Beogradu. God. 1948–58. bio je ravnatelj Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu. Uz likovnu i pedagošku djelatnost posebno je zaslužan za unapređivanje nastave na stručnim školama. Organizirao je Zavod za kućnu radinost i više zadruga za nar. umjetnost u Hrvatskoj. Batio se medaljerstvom.

LIT.: V. Zlamalik, Vojtjeh Braniš, u katalogu: I memorial Ive Kerdića, Osijek – Zagreb 1980, str. 83. — J. Baldani, Organizator likovnog školovanja, Vjesnik, 18. II. 1981. R.

BRANKOVIĆ, Juraj (Đurađ), šibenski graditelj i kipar (XV–XVI. st.). God. 1495. u Rabu popravljao oštećeni zvonik katedrale, a 1498. sagradio kapelu Sv. Roka i Antuna u crkvi Sv. Ivana (danas uništena). God. 1499. opskrbljuje kamenom graditelj je šibenske katedrale. Poč. XVI. st. nalazi se u službi Dubrovačke Republike.

LIT.: C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947, str. 34. — C. Fisković i K. Prijatelj, Albanski umjetnik Andrija Aleši u Splitu i Rabu, Split 1948, str. 9. D. Ki.

BRAOVIĆ, Sonja, slikarica (Rijeka, 16. VI. 1924 – Rab, 12. X. 1992). Diplomirala na Pedagoškoj akademiji u Rijeci. Bila je suradnica Majstorske radionice K. Hegedušića. U svojim kompozicijama na tekstilu bojenjem i kolažom, naslojavanjem i pomacima elemenata postiže istančane efekte. Bavi se grafikom. Samostalno izlagala u Zagrebu, Rijeci, Crikvenici, Labinu i Puli. Sudjelovala na skupnim izložbama u Zagrebu, Bitolju, Seattleu (Washington) i Parizu.

V. El.

BRATANIĆ, Branimir, etnolog (Jastrebarsko, 16. V. 1910 – Zagreb, 12. V. 1986). Profesor etnologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Bavi se istraživanjem oračih sprava i etnološkom kartografijom. Organizator izdavanja *Etnološkoga atlasa Jugoslavije* i *Etnološkoga atlasa Evrope i susjednih zemalja*. Jedan od osnivača časopisa *Current Anthropology* (Chicago).

BIBL.: O smotrana hrvatske seljačke kulture, Zagreb 1941.

A. Mj.

BRATANIĆ, Franjo, samouki slikar (Split, 7. IV. 1816 – 11. IX. 1883). Po zanimanju liječnik. Radio ilustracije za knjige F. Carrare (*De scavi di Salona nel 1848*, Beč 1850; *De scavi di Salona nel 1850*, Prag 1852). Njegovi crteži i akvareli (Arheološki muzej, Split) prikazuju arheol. predmete iz Solina i ant. arhitekturu. B. je 1848. naslikao i četiri vedute Splita

BRANIMIR, natpis iz Muća. Zagreb, Arheološki muzej

po kojima su izrađene litografije i jedan *Autoportret sa suprugom*. Njegovi radovi osim dokumentarnosti donose prostodušnu i romantičnu projekciju tadašnjega života u Splitu.

LIT.: K. Prijatelj, Splitski slikari XIX stoljeća (katalog), Split 1959.

VI. Mé.

BRATANIĆ, Jakov, slikar i povjesničar umjetnosti (Vrbanj na Hvaru, 26. III. 1912). Završio studij na Pravnom i Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Bio je upravitelj Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne biblioteke, prof. na Školi primijenjene umjetnosti i Akademiji za kazalište, film i televiziju u Zagrebu. Slikarstvom se bavi od 1948. U prvom razdoblju razlaže oblike do elementarnih odnosa i približava se apstrakciji. U novijim ciklusima jednostavnim znakovima, jasnom bojom i slobodnom gestom prikazuje zavičajne motive ističući dublja simbolična značenja (*Arsenal u Hvaru*, 1977; *Pobunjenik*, 1977; *Dvije crkve u Vrbanju*, 1978). Samostalno je izlagao u Zagrebu 1955. i 1978. Bavi se crtežom i tapiserijom.

LIT.: T. Maroević, Jakov Bratanić (katalog), Zagreb 1978.

Ž. Sa.

BRATIŠKOVCI, selo S od Skradina. Na položaju *Pavlovac* djelomično su otkriveni ostaci rim. ladanjske vile. Kraj Skrobonjinih kuća pronađeni su starohrv. grobovi, a kraj kuća Vulinović ostaci starohrv. crkve i groblje iz istoga vremena. Na položaju *Gajčine* otkriveni su ant. i starohrv. grobovi.

LIT.: L. Marun, Ruševine crkve sv. Luke na Uzdoļu kod Knina s pisanom uspomenom hrv. kneza Mutimira, SHP, 1927. — S. Gunjača, Muzej hrvatskih starina od oslobođenja do danas, SHP, 1952, str. 225–226. Z. Gu.

BRATOVŠTINE → CEHOVI

BRATTIA → BRAČ

BRAUN-ŠABAN, Truda, slikarica (Zagreb, 16. VIII. 1909 – 25. IV. 1948). Studirala na Akademiji u Münchenu (1928–32), radi studija boravila u Firenci i Rimu. Slikala je freske u crkvi u Šestinama (1935) i u crkvi Sv. Obitelji u Zagrebu. Radila je realistički, ponajviše portrete (oko 80), u raznim slikarskim tehnikama. Ističu se njezini autoportreti (1928, 1940), portreti *Dragutin Domjanić* (1931), *Nikola Faller* (1932), *Frane Bulić* (1932) i dr. Slikala je pejzaže (*Jablanovi*) i folklorne motive (*Kosci. Poslije žetve*), svježje, bogatom paletom. Samostalno izlagala u Zagrebu (1933, 1937, 1942) i Stuttgartu (1940), sudjelovala na kolektivnim

J. BRATANIĆ, Dubrovnik

